

Mikvah For Men – Halacha, Minhag, or Neither?

Ezer Diena, ediena@torontotorah.com

Daily Mikvah for Men

1. Rambam, Hilchot Tefillah 4:4-5 (Touger translation)

כל הטמאין רוחצין ידיהן בלבד כטהורין ומתפללים אע"פ שאפשר להם לטבול ולעלות מטומאתן אין הטבילה מעכבת וכבר בארנו שעזרא תיקן שלא יקרא בעל קרי בלבד בדברי תורה עד שיטבול ובית דין שעמדו אחר כן התקינו אף לתפלה שלא יתפלל בעל קרי בלבד עד שיטבול ולא מפני טומאה וטהרה נגעו בה אלא כדי שלא יהיו תלמידי חכמים מצויים אצל נשותיהן כתרנגולים ומפני זה תקנו טבילה לבעל קרי לבדו והוציאוהו מכלל הטמאין:

לפיכך היו אומרים בזמן תקנה זו שאפילו זו שראתה זב שראתה קרי ונדה שפלטתה שכבת זרע ומשמשת שראתה דם נדה צריכין טבילה לקריאת שמע וכן לתפלה מפני הקרי אף על פי שהם טמאין וכן הדין נותן שאין טבילה זו מפני טהרה אלא מפני הגזירה שלא יהיו מצויין אצל נשותיהן תמיד וכבר בטלה גם תקנה זו של תפלה לפי שלא פשטה בכל ישראל ולא היה כח בציבור לעמוד בה:

All the ritually impure need only wash their hands in order to pray, just like those not in such a state. Even if they are able to immerse themselves [in a mikveh] and ascend from their impure state, this immersion is not required [for prayer]. We have already explained that Ezra decreed that only one who has had a seminal emission is prohibited from Torah study until he has immersed himself. The Rabbinical Court [that existed afterwards] decreed that [this applies] even to prayer, i.e., such a person alone should not pray until he immerses himself. These decrees were not put into effect because of questions of ritual purity and impurity, but rather to ensure that the Torah scholars would not overindulge in marital intimacy with their wives. Therefore, they instituted ritual immersion only for one who has a seminal emission, thereby excepting him from the other ritually impure.

Therefore, at the time of this decree, it was said that even a זב who had a seminal emission, a menstruating woman who emitted semen, and a woman who saw traces of menstrual blood after relations, required immersion to recite the Shema and to pray because of the seminal emission, despite [the fact that they remained] ritually impure. This is reasonable, since this immersion was not a matter of purity, but a result of the decree so that they would not constantly be with their wives. This decree regarding prayer was also abolished, since it was not universally accepted by the Jewish people, and the community at large was unable to observe it.

2. Summary of Yehudah Shurpin, Why Men Immerse in the Mikvah Every Day, Chabad.org

- There exists an opinion (Rav Hai Gaon) that the decree not to pray before immersion remains in effect
- “all would agree that it is virtuous to follow this practice and that one’s prayer is “more accepted” following mikvah immersion”
- Rambam in a later halacha notes that it was the custom in some places, and writes in a letter that he was stringent to follow this view when healthy
- Just as priests would immerse before serving in the Temple, so should we
- It helps one achieve humility by “submerging his ego”
- It brings extra holiness, and the High Priest would therefore immerse multiple times on Yom Kippur
- It strengthens faith and the ability to understand the mystical parts of Torah

Mikvah before Shabbat

3. Kaf Hachaim, Orach Chaim 260:4

וכתב שם בשער הכוון דמנהג האר"י ז"ל לטבול בכל ע"ש כנוז' בזוהר פ' תרומה דף קל"ו ע"ב דרב המנונא סבא ע"ה הוה סליק מנהרא בכל ע"ש וכו'. יעו"ש. וכתב עו"ש בשער הכוון דצריך האדם לטבול ב' טבילות זו אחר זו והראשונה היא להפשיט בגדי החיל של הנפש והב' היא לכבוד שבת לקבל התוס'

Mikvah prior to Shalosh Regalim

4. Rabbi Eliezer Melamed, Peninei Halachah, Festivals 1:16

During Temple times, there was an additional mitzva to purify oneself by immersing before the festival (RH 16b), as only those who were pure were permitted to enter the Temple courtyard and eat sacrificial meat. However,

now that the Temple is in ruins, we cannot offer korbanot, nor do we have the red heifer necessary to achieve purification from the impurity of corpses. Thus the obligation to purify oneself for the festival is null and void. Nevertheless, some maintain that even today one must immerse before the festival (Beit Shmuel, EH 55:10; Sho'el U-meshiv, Mahadura Telita'a 1:123). According to the majority of poskim, however, there is no obligation to immerse before the festival nowadays; those who choose to do so are acting piously. One who finds immersion difficult can fulfill this pious practice with "nine kavim" instead. This means he should stand in the shower while nine kavim (about 11 liters) of water streams down on him uninterruptedly. He should ensure that this water comes into contact with his entire body.[8]

Footnote 8: The Gemara formulates it as follows: "R. Yitzhak stated: A man is obligated to purify himself for the festival" (RH 16b). Most poskim maintain that this was to enable him to enter the Temple and eat the sacred meat of the offerings, and therefore the mitzva does not apply today. Those who state this include: Rabbeinu Hananel, RH loc. cit.; Rambam, MT, Laws of Tum'a of Food 16:10; Ra'avah; Tosfot Rid; Smag; Sha'agat Aryeh §67; Tzitz Eliezer 20:22; Hazon Ovadia, Yom Tov, p. 102. True, according to Rosh (Yoma 8:24), if one could purify himself with the ashes of the red heifer even after the destruction of the Temple, he would be obligated to do so. However, nowadays when there is no such possibility, the mitzva does not apply. Others maintain that R. Yitzhak's statement was referring to his time, which was after the destruction (Beit Shmuel, EH 55:10; Sho'el U-meshiv, Mahadura Telita'a 1:123). The halakha does not follow them, and immersion before the festival is only a pious act. One who finds it difficult to immerse can fulfill the pious practice by washing in nine kavim of water, as we see in Responsa Mahari Weil §191; Rema 606:4; MB ad loc. 22. In talmudic measurements, a kav is four log, and a log is six eggs, so a kav is 24 eggs. According to the more precise calculation of Rambam's opinion, an egg is the equivalent of 50 cubic centimeters, so nine kavim ends up being 10.8 liters. According to R. Hayim Naeh, nine kavim is 12.4 liters. (See Peninei Halakha: Berakhot, ch. 10 n. 11.)

Mikvah before Rosh Hashanah

5. Shulchan Aruch, Orach Chaim 581:4

מכבסין ומסתפרין בערב ראש השנה. (ויש נוהגין לטבול בערב ראש השנה משום קרי) (כל בו).

6. Darkei Moshe, Orach Chaim 581:4

כתב הכלבו בער"ה נוהגין להתענות ולתת צדקות גדולות ולטבול בנהר ואין מברכין על טבילה זו ומוהר"ם היה נוהג לשפוך על גופו ט' קבין מים חמין שהם רי"ו בצים במקום טבילה זו דאינה אלא משום טהרה ולא משום חובה עכ"ל. והמנהג הוא לטבול וע"ל סי' תר"ו.

7. Mishnah Berurah, Orach Chaim 581:26

נוהגין לטבול וכו' – ואם אינו יכול לטבול משום צינה, יראה לשפוך על גופו תשעה קבין מים. ולא יקדים לטבול עד שעה קודם חצות היום [חיי אדם]. יש מאחרונים שכתבו, שנכון למנוע עצמו מלשמש מטתו בשני לילות של ראש השנה, אלא אם כן היתה ליל טבילה, דאז חייב לקיים עונתו, ויחזור ויטבול בשחרית. אכן אלו האנשים האוכלים לשווע בטנם, או חס ושלום שנכנס במחשבתו הרהור אשה, יותר טוב שישמש מטתו מחס ושלום שיבוא לידי עבירה; ויחזור ויטבול בשחרית [חיי אדם].

8. Ben Ish Chai, Nitzavim, Halachot 3

וגם כדי לקבל הארת קדושת יום טוב של ראש השנה לחיים טובים ולשלום, לכן טבילה ראשונה יכולין בה בשביל טהרה, ושניה יכולין בה לתיקון הכעס, ושלישית למתק הדין והגבורה בחסדים, ורביעית לפשוט מעליו בגדי החול, ויכוין בזה גם כן 'תכלה שנה וקללותיה', וחמישית לקבל עליו הארת קדושת יום הזכרון ויכוין בזה 'תחל שנה וברכותיה' וגם הנשים יהיו זהירים לטבול בערב ראש השנה

Mikvah before Yom Kippur

9. Tur, Orach Chaim 606

ונהגו לטבול בערב יום הכיפורים. ואמר רב עמרם: טובל אדם בשעה ז' ומתפלל מנחה. ואמר רב סעדיה: בעלייתו מלטבול מברך על הטבילה, וכתב אדוני אבי הרא"ש ז"ל: ואין דבריו נראין בזה, שלא מצינו בתלמוד רמז לטבילה זו ואינה לא יסוד נביאים ולא מנהג נביאים, ולא עדיפא מערבה דאמרי (סוכה מד): חביט חביט ולא בריך משום שאינה אלא מנהג נביאים, ואי משום דרבי יצחק דאמר (ר"ה טז) חייב אדם לטהר עצמו ברגל, היינו לטהר עצמו מכל הטומאות ואף מטומאת מת ולהזות עליו ג' וז' והאידידא אין לנו טהרה, וכיון שאין בעלי קריין טובלין כל השנה אין חובה לטבילה זו ואין לברך, אלא שנהגו העולם לטהר עצמם מקרי ביום הכיפורים וסמכוהו על מדרש של פירקי ר"א שנקיים כמלאכי השרת ביום הכיפורים.

10. Darkei Moshe, Orach Chaim 606:3

וכן נוהגין ומאחר שטעם הטבילה זו משום קרי פשיטא שאין צריך לטבול רק פ"א וכ"כ מהרי"ו בדרשה (שאותן שטובלין ג"פ ואומרים וידוי מנהג שטות הוא דלא כמהרי"ל שכתב דיש לטבול ג"פ וכתב דל"מ הטלת ט' קבין מים על ראשו דהטעם בזה משום דהוי כגר המתגייר וצריך טבילה)

11. Shulchan Aruch, Orach Chaim 606:4

יכול לטבול וללקות מתי שירצה, רק שיהיה קודם הלילה. ואינו מברך על הטבילה. הגה: ואין צריך לטבול רק פעם אחת בלא וידוי, משום קרי. והוא הדין דהטלת תשעה קבין מים נמי מהני (מהרי"ו וכל בו ותשב"ץ).

12. Shulchan Aruch Harav, Orach Chaim 606:11-14 (Selections)

נוהגין לטבול בערב יום הכיפורים. ויש אומרים שטעם טבילה זו הוא משום קרי, כדי שיהיו נקיים וטהורים ביום הכיפורים. ולפי טעם זה, אין עניין כלל לומר וידיים במקווה; וכן אין צריך לטבול אלא פעם אחת... אבל יש אומרים, שטעם טבילה זו הוא משום תשובה, כגר המתגייר. ולפי זה יש לטבול שלש פעמים, ואפילו נערים ובתולות שהם בני מצוה נוהגים לטבול, אף על פי שאין קרי שייך בהן. ואפילו מי שטבל בערב ראש השנה ולא ראה קרי אחר כך צריך לחזור ולטבול בערב יום הכיפורים, משום תשובה: יש לטבול קודם תפילת מנחה, כדי להתוודות (במנחה) בטהרה. ויש טובלין אחר סעודה המפסקת, כדי שיהא סמוך ליום הכיפורים:

13. Halachipedia, Yom Kippur (Selections; slightly edited for clarity)

- Some have the practice to dip in the mikvah on Erev Yom Kippur. It is preferable to do so before Mincha but some have the practice to do it after the Seuda Hamafseket, as long as one does it before nighttime.[60] Some say that one should dip after 5 halachic hours into the day, but if one is unable to, they may do it after Alot HaShachar. [61]
- The Shaliach Tzibbur should make an extra effort to fulfill this minhag.[64]
- Even if it is going to cause a loss of learning Torah one should nonetheless dip in the mikveh on Erev Yom Kippur.[67]
- One doesn't have to be concerned for "Chatzitzah" when dipping in the mikveh on Erev Yom Kippur.[68]
- If it's painful for one to dip in the mikvah or one is unable to because of weakness, one may pour 9 Kav of water on one's head. [69] Taking a shower for the length of time it takes for 9 Kav (about 3.3 gallons) to come out is sufficient. [70]
- After going to the mikvah, a man doesn't have to be concerned with the Ashkenazic minhag of women not bathing or showering for the rest of the day after they go to the mikveh.[71]
- **Footnote 60:** Shulchan Aruch 606:4, Rosh Yoma 8:24, Mishna Brurah 606:17-8. The Maharil (Erev Yom Kippur n. 3) writes that one should dip after Seuda Mafseket in order to dip as close to actual day of Yom Kippur since the dipping is also to encourage Teshuva.
- **Footnote 61:** Yalkut Yosef 606:4(1). for more on the proper time see Moed Lekol Chai 12:11.
- **Footnote 64:** Sh"t Livushei Mordechai OC 19, Sh"t Min Hashamayim 5, Sefer Chassidim 248
- **Footnote 67:** Rav Yitzchak Yosef (Motzei Shabbat 5779 Vayelech min 13) explained that his father would go to the mikveh every year on Erev Yom Kippur even though it took some time and caused Bitul Torah because it is an important minhag.
- **Footnote 70:** Yalkut Yosef 606:4(2) (Moadim pg. 82) and Chazon Ovadia Yamim Noraim pg. 245 writes that it's the procedure of pouring 9 Kav on oneself can be with hot water and by taking a shower. He also writes that 9 Kav is about 12.5 liters which is 3.3 gallons. On average this should only take a couple of minutes.
- **Footnote 71:** R' Hillel Marzbach on kipa.co.il.

One last interesting possibility:

14. Rabbi Yosef Tzvi Rimon, The Halachot of Ascending Har Habayit, Koschitzky VBM

לפני הטבילה, יש לחפוף היטב את השיער במים חמים ולהפריד בין השערות. אם אפשר, עדיף לעשות אמבטיה, אך אם אי אפשר - יש לפחות להתקלח באופן יסודי. לאחר המקלחת, יש להסתרק ולהפריד את השערות. בפוסקים ניתן למצוא דיונים בשאלה אם לברך על הטבילה שלפני העלייה להר. הרב ליכטנשטיין שליט"א פסק לברך על הטבילה, אך רק אדם שראה קרי או שימש עם אשתו מאז הטבילה הקודמת רשאי לברך.